

2021Z18772

(ingezonden 28 oktober 2021)

Vragen van het lid Van Baarle (DENK) aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het wetsvoorstel Het niet-indexeren van het basiskinderbijslagbedrag en het extra bedrag van de kinderbijslag in de Algemene Kinderbijslagwet over de jaren 2022, 2023 en deels over 2024 (35845)

Vraag:

1. Herinnert u zich uw uitspraak in het plenaire debat over het wetsvoorstel: "Ik had beloofd nog even te dubbelchecken hoe het zit met die overdekking van 9 miljoen waar de heer Van Baarle naar vroeg. Het is zoals ik zei, maar om het helemaal te kunnen begrijpen, moet ik even de hele som door. Er is samenhang, een evenwicht, in dat totale dekkingspakket door structureel evenveel te besparen op de kinderbijslag als op de IACK. Dat betekent dat de besparing in de kinderbijslag structureel op moet lopen tot 130 miljoen, gelijk aan de besparing op de IACK. Daarvoor wordt in de eerste vier jaar 9 miljoen meer opgehaald dan strikt noodzakelijk voor de investering, intensivering en de uitvoering. Zoals eerder aangegeven, is deze besparing ook al onderdeel van de totale rijksbegroting."?

Antwoord:

Ja.

Vraag:

2. Op welk moment en op welke wijze is ooit gecommuniceerd aan de Tweede Kamer dat er sprake zou zijn van 'samenhang' in een 'dekkingspakket', waardoor er evenveel bespaard zou moeten worden op de inkomensafhankelijke combinatiekorting (IACK) en de kinderbijslag? Op welke wijze en wanneer is de Kamer ingelicht over het 'dekkingspakket'?

Antwoord:

In het wetgevingsoverleg van 22 april 2021 over het wetsvoorstel betaald ouderschapsverlof¹ heeft de minister de onderdelen van het totaalpakket uiteengezet en aangegeven op welke wijze de dekking van dit pakket tot stand is gekomen. Op 27 mei 2021 is het wetsvoorstel tot wijziging van de Algemene Kinderbijslagwet bij uw Kamer ingediend waarmee dekking is geregeld voor investeringen in de uitvoeringsorganisaties UWV en SVB.² In de toelichting bij dit wetsvoorstel is een paragraaf *Afwegingen* het volgende opgenomen:

'De investeringen in de uitvoeringsorganisaties maken deel uit van een breed pakket aan maatregelen waarin middelen zijn vrijgemaakt voor betaald ouderschapsverlof³ en de uitvoeringsorganisaties. De uitgaven van dit pakket worden gedekt door verhoging van de Aof-premie, een ombuiging op de IACK en niet-indexering van de bedragen in de Algemene Kinderbijslagwet. Dit is een pakket waarbij is gezocht naar een evenwichtige dekking verdeeld over werkgevers, werkende ouders met kinderen tot 12 jaar, en alle ouders met kinderen tot 18 jaar'

Op 8 september 2021 is in de nota naar aanleiding van het verslag bij het laatstgenoemde wetsvoorstel⁴ in antwoord op vragen vanuit Uw Kamer uiteengezet dat de dekking betrekking heeft op het totaalpakket. Daarbij is aangegeven dat circa 25% van de dekking van het totaalpakket wordt gevonden via de niet-indexering van de kinderbijslag.

Vraag

3. Waarom moest er sprake zijn van 'samenhang' en 'evenwicht'? Hoe ziet dit eruit en waar is dit op gebaseerd?

¹ Kamerstukken II, 2021/21, 35 613, nr. 26.

² Kamerstukken II, 2020/21, 35 845, nr. 2.

³ Kamerstukken II, 2020/21, 35 613, nr. 3.

⁴ Kamerstukken II, 2020/21, 35 845, nr. 6.

Antwoord:

Er lagen twee investeringsopgaven op het terrein van SZW; betaald ouderschapsverlof en de uitvoeringsorganisaties. Het kabinet heeft voor deze investeringen gezocht naar dekking, waarbij tot één dekkingspakket voor beide investeringen is besloten. Het kabinet heeft gekozen om de dekking te verdelen over werkgevers (verhoging van de premie voor het arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof-premie)), werkende ouders met kinderen tot 12 jaar (een ombuiging op de inkomensafhankelijke combinatiekorting (IACK)) en ouders met kinderen tot 18 jaar (het onderhavige wetsvoorstel). Het kabinet vindt dit een evenwichtige dekking. Onder 'samenhang' en een 'evenwicht' verstaat het kabinet in dit geval een pakket aan dekkingsmaatregelen dat neerslaat bij zowel bedrijven als bij verschillende groepen ouders, waarbij een dekkingsverdeling is gebruikt van 45% Aof-premie, 27% IACK en 27% kinderbijslag (structureel).

Vraag:

4. Hoe is dit dekkingspakket tot stand gekomen? Wat was hierbij de rol van onderhandelingen tussen de toenmalige coalitiefracties?

Antwoord:

Er lagen twee investeringsopgaven op het terrein van SZW. Daarom heeft het kabinet de budgettaire dekking voor dit pakket zoveel mogelijk gezocht binnen de begroting van SZW. Deze dekking is wat de begroting van SZW betreft gevonden in de kinderbijslag en de Aof-premie en deels ook gevonden op de begroting van FIN. Deze dekkingsvoorstellen zijn daarbij ook in coalitieverband besproken.

In het debat bij de behandeling van het wetsvoorstel betaald ouderschapsverlof in de Eerste Kamer⁵ is de minister dieper ingegaan op de samenstelling van het dekkingspakket en de overwegingen bij de totstandkoming ervan. Omdat het betaald ouderschapsverlof te maken heeft met de combinatie arbeid en zorg is op deze terreinen naar dekking gezocht. Daarbinnen is gepoogd een politiek evenwicht te vinden binnen de begroting SZW met als resultaat een maatregel op de kinderbijslag en de IACK. Daarbij komt dat een deel van werkgevers al betaald ouderschapsverlof aanbiedt en dit in de toekomst niet meer hoeft te doen vanwege de nieuwe collectieve regeling. Op basis daarvan is overeengekomen dat het gerechtvaardigd is een deel van de dekking bij werkgevers neer te leggen (verhoging Aof-premie). Dit alles bij elkaar genomen zorgt voor een dekkingspakket van kinderbijslag, IACK en Aof-premie, waarbij ook de investeringswensen voor de uitvoeringsorganisaties zijn meegenomen.

Vraag:

5. Klopt het dat de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in een wetgevingsoverleg tegen de Tweede Kamer heeft gezegd dat het 'dekkingspakket' tot stand is gekomen na besprekingen tussen coalitiefracties? Zo ja, hoe is dit gegaan?

Antwoord:

Ja. In het wetgevingsoverleg van 22 april 2021⁶ heeft de minister aangegeven dat inzake de dekking van het totaalpakket dit besproken is binnen de 'oude' coalitie, waarbij is gezocht naar een politiek evenwicht. Hij heeft daarbij ook aangegeven hoe dit is gegaan. Zie daarvoor ook het antwoord op vraag 4.

Vraag:

6. Acht u het rechtvaardig dat coalitiefracties wel op de hoogte zijn van deze afspraak en oppositiefracties daar tijdens een debat achter moeten komen?

Antwoord:

Zoals aangegeven in antwoord op vraag 2 is uw Kamer geïnformeerd over de dekking van het totaalpakket en het aandeel van het niet-indexeren van de kinderbijslag daarin. Zoals ik in het

⁵ Kamerstukken I, 2021/22, 35 613, nr. 3, item 9

⁶ Kamerstukken II, 2021/21, 35 613, nr. 26

plenair debat van 13 oktober jl. heb aangegeven, was het beter geweest als de maatregelen uit het totaalpakket als geheel zouden zijn ingediend en behandeld.

Vraag:

7. Waarom is ervoor gekozen om evenveel te besparen op de IACK en kinderbijslag door het kabinet?

Antwoord:

Er is gezocht naar een evenwichtig dekkingspakket. In het afgesproken dekkingspakket is gekozen de dekkingsopgave op de IACK en de kinderbijslag aan elkaar gelijk te stellen, waarmee de dekkingsopgave gelijkmatig verdeeld wordt over verschillende groepen.

Vraag:

8. Waarom moeten ouders, naast voor investeringen in de uitvoeringsorganisaties, ook extra inleveren vanwege een besparing op de IACK?

Antwoord:

Zoals gezegd onder het antwoord op vraag 7, is gezocht naar een evenwichtig dekkingspakket waarbij de dekkingsopgave is verdeeld over verschillende groepen. Bij de uitwerking van de maatregelen is de dekking op de kinderbijslag gekoppeld aan de investeringen in de uitvoering. Dit is gedaan omdat deze van gelijke hoogte waren en zowel de investeringen als de dekking beide aan de uitgavenkant van de begroting SZW zitten. Hiermee kon dit onderdeel conform de begrotingsregels worden verwerkt. De dekking via de kinderbijslag is dus onderdeel van het totale dekkingspakket waarmee ook de investeringen voor betaald ouderschapverlof worden betaald.

Daarnaast heeft het kabinet deze kabinetsperiode extra geïnvesteerd in de ondersteuning van gezinnen met kinderen. Deze kabinetsperiode is de kinderbijslag met € 250 miljoen, het kindgebonden budget voor paren met € 500 miljoen en het kindgebonden budget vanaf het derde kind met € 150 miljoen verhoogd. Daarnaast is in de afgelopen augustusbesluitvorming gekeken naar het algehele koopkrachtbeeld. Daarin bleven gezinnen met kinderen achter bij andere groepen. Daarop heeft het kabinet besloten het bedrag vanaf het tweede kind in het kindgebonden budget te verhogen. Dit is een extra investering van circa € 55 miljoen.

Vraag:

9. Waarom is er in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel nooit zodanig ingegaan op het 'dekkingspakket', 'evenwicht' en 'samenhang' zodat dit helder was in relatie tot het wetsvoorstel?

Antwoord:

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel is een passage opgenomen over het bredere dekkingspakket. Hierin is aangegeven dat de dekking middels het niet-indexeren van de kinderbijslag onderdeel is van een breder dekkingspakket, waarbij is gezocht naar evenwicht door de dekkingsopgave te verdelen over verschillende groepen.